

A23 Vrijdagmarkt deel 2

van de Wijzemanstraat tot de Langemunt

joan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Keizer Karel prijkte op de Vrijdagmarkt tot de Fransen kwamen, deze wilden iets meer groen.

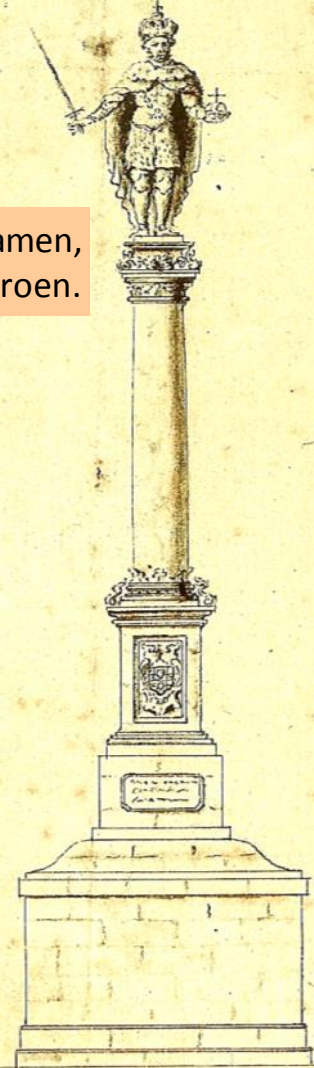

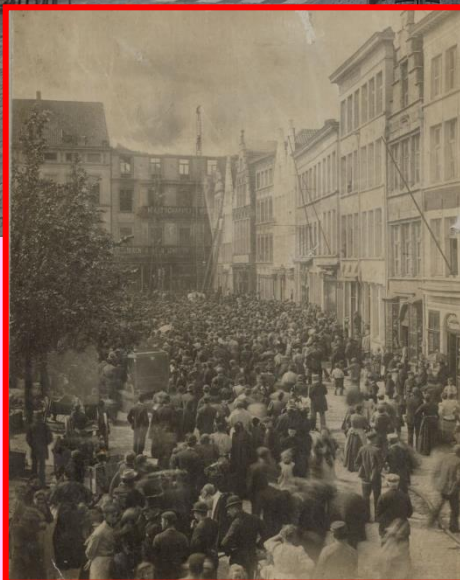
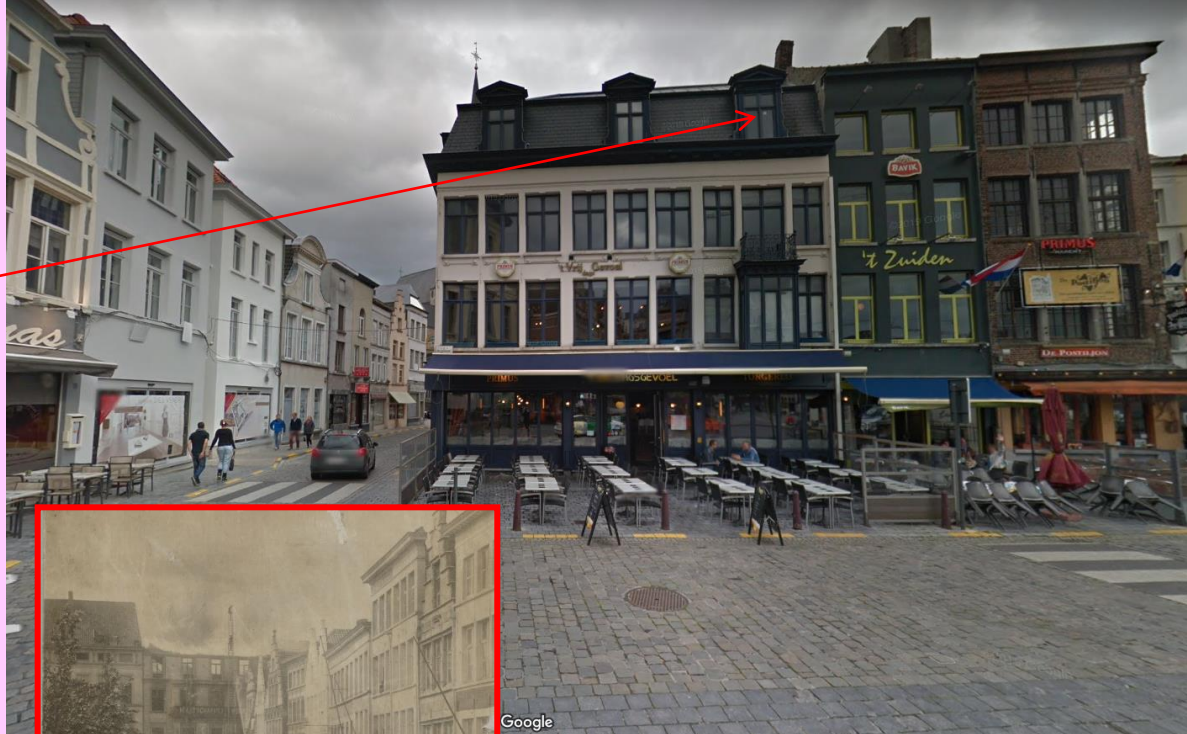
Waaistraat

Engelstraat nu
Garensteeg

Van 1600 tot 1792 noemde dit
plein ook de *Keizersplaetse*

Torentje

Brand in de Vooruit en de mensen stonden zeker tot hier. Hun huis van deze arbeiders die volledig in de as werd gelegd

Rue de l'Esturgeon.

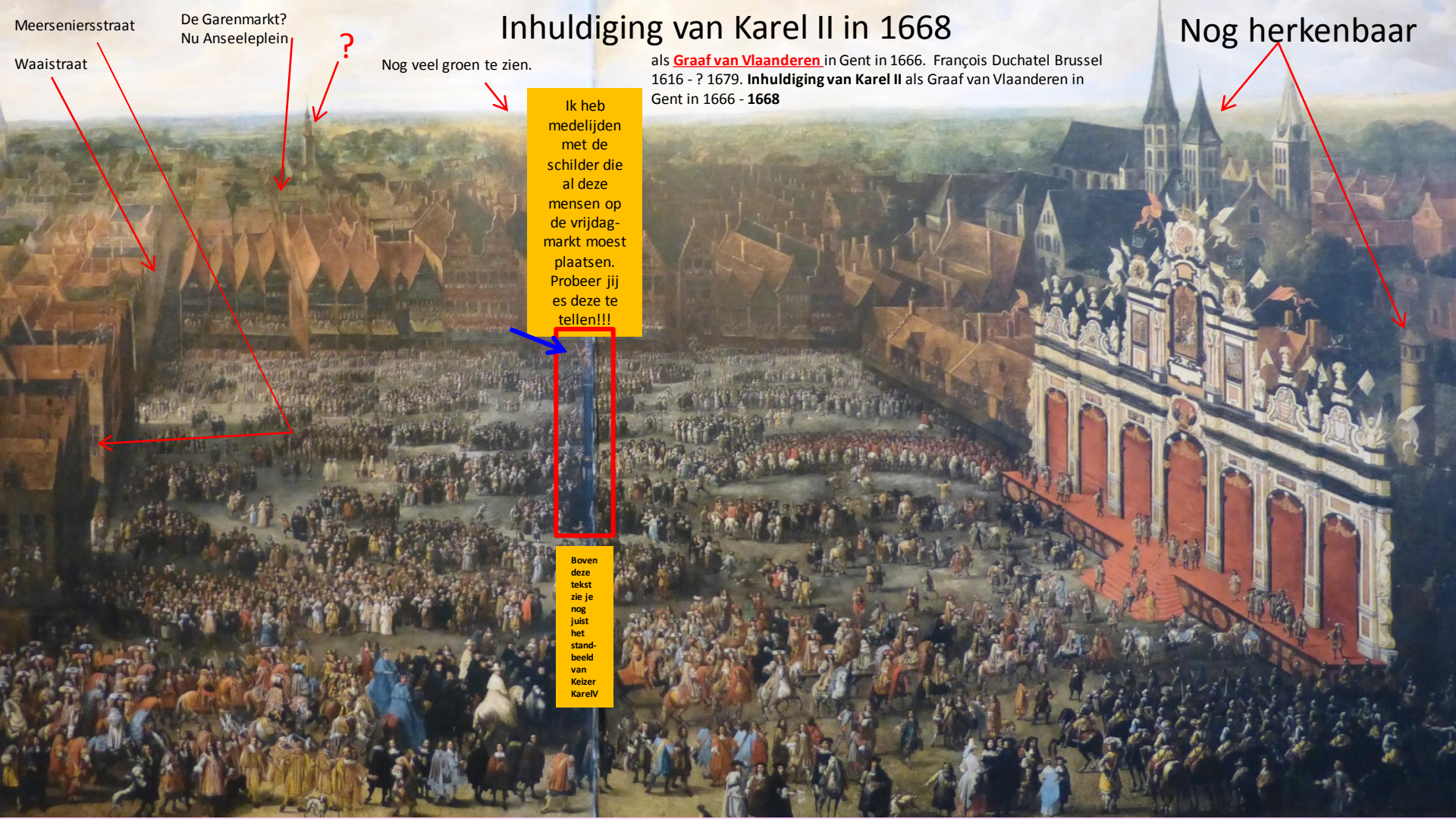
Dit gebouw was
theatraal. Hoe ze dit
hebben geflikt is me
een raadsel. Denk
aan de wind.

Deze tekening
bevindt zich in
Madrid in het
Pradomuseum.

Intrede in 1635 van een V.I.P.,
landvoogd Ferdinand.
De **triumfboog** is nep. Kijk es
hoe hoog hij is, in dat trekgat.
Ik vraag me af hoe dit alle-
maal gemonteerd was dat het
niet omwaaide! Dit stond
opgesteld aan het Kanonplein,
de paarden reden onder de
triumfboog richting
Langemunt. Er stonden
maagdekens (poppen
natuurlijk) opgesteld die
verwijzen naar de Gentse
neringen. Ook zien we nog
het **standbeeld van Keizer
Karel** staan. Ook het **Torentje**
van de Vrijdagsmarkt
herkennen we nog goed en
ook de **Meersenerstraat**.
Maar welk **torentje** zou dit
geweest zijn. Het
Utenhovesteen verdween in
1839 aan de
Vrindachmaerct (zie [A22](#))

Inhuldiging van Karel II in 1668

als Graaf van Vlaanderen in Gent in 1666. François Duchatel Brussel 1616 - ? 1679. **Inhuldiging van Karel II** als Graaf van Vlaanderen in Gent in 1666 - **1668**

Nog herkenbaar

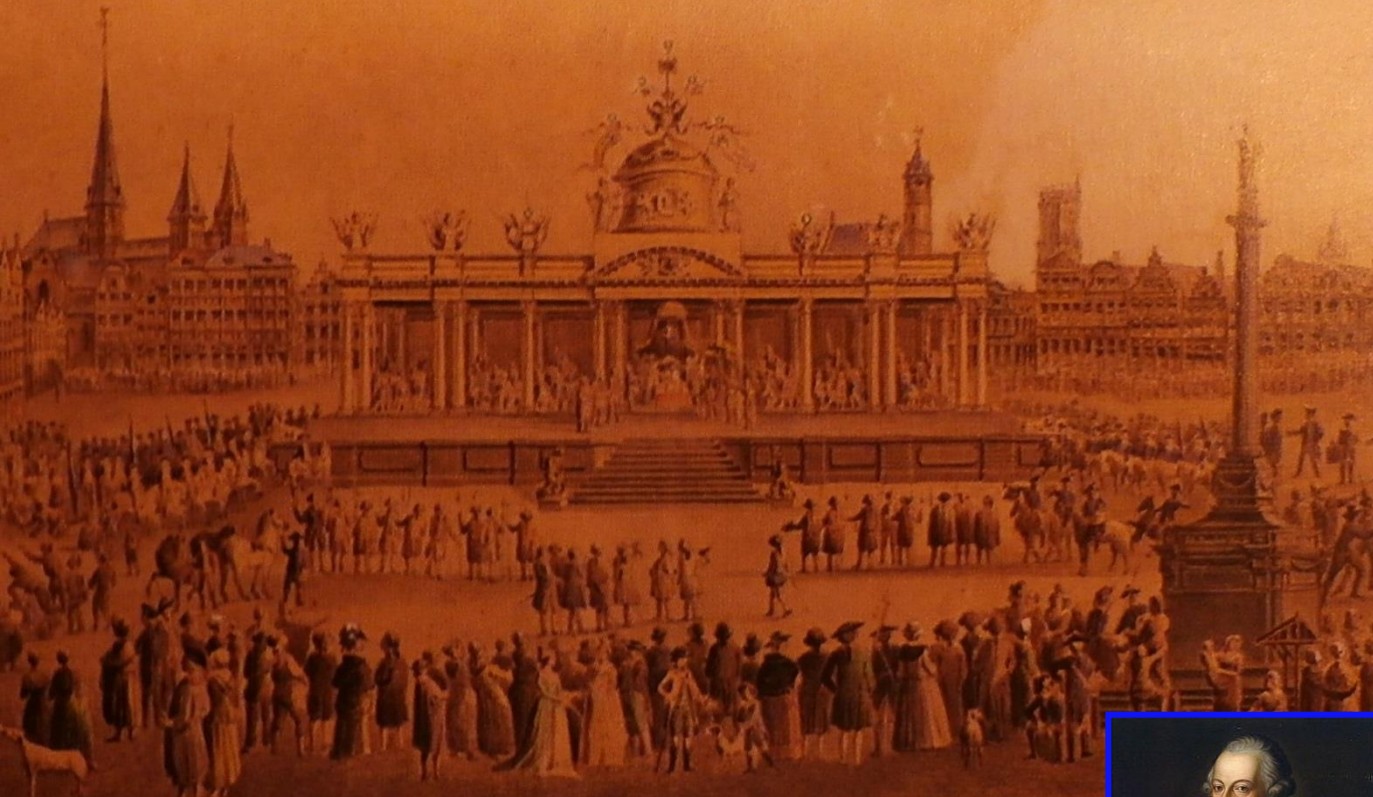
Meerseniersstraat
De Garenmarkt?
Nu Anseeleplein

Waaistraat

Nog veel groen te zien.

Ik heb medelijden met de schilder die al deze mensen op de vrijdagmarkt moest plaatsen. Probeer jij es deze te tellen!!!

Boven deze tekst zie je nog juist het standbeeld van Keltzer Karel IV

Marie-Christine een jongere zus van Keizer Jozef II trouwde met aartshertog Albert en in het huwelijkscontract werd het paar ook de landvoogdij der Nederlanden beloofd. Dat was de reden dat bij de inhuldiging op de Vrijdagmarkt Keizer Jozef II van Oostenrijk op 31 juli 1781 niet aanwezig was. Veel plezier heeft ze zeker niet gehad met de Brabantse revolutie en enkele jaren verder de Franse revolutie.

Keizer Jozef II (1741-1790) was de keizer die grote veranderingen wilde maar de tijdsgeest was er nog niet rijp voor.

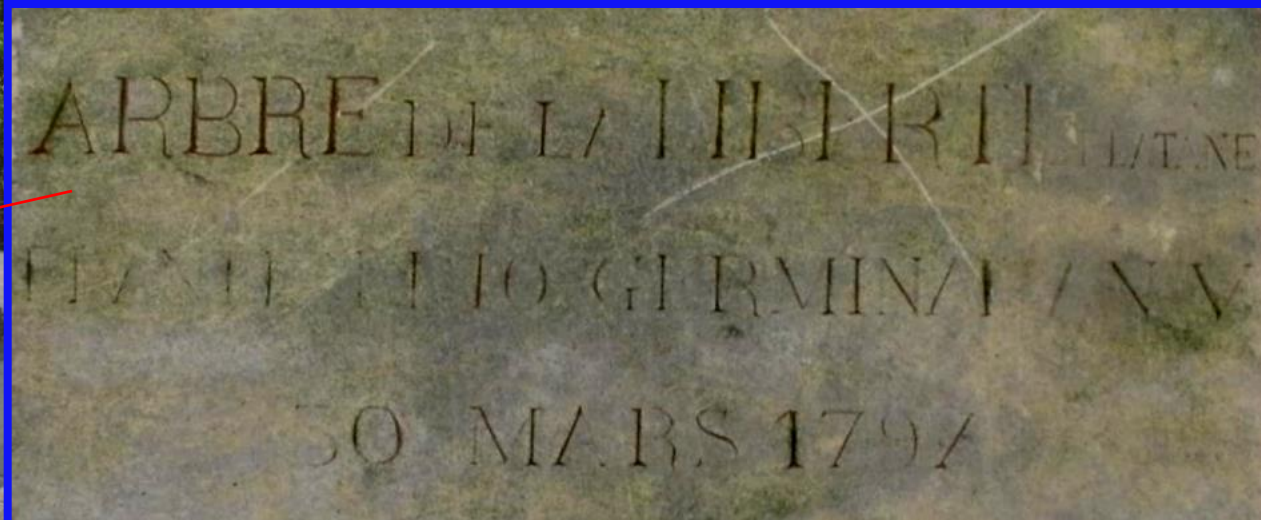
Eén decennia later zullen de Franse revolutionairen **nog veel meer radicale hervormingen met harde hand doordrukken en onze gewesten in vele Napoleontische oorlogen betrekken**. En als we dan even terug mogen blikken dan was Keizer Jozef II een redelijk Keizer geweest en onterecht “Keizer koster” genoemd. Hij is gestorven op 50-jarige leeftijd toen zijn gewesten in rep en roer verkeerden met de Brabantse Revolutie.

Moest men de Vrijheidsboom hebben laten staan van in de Franse tijd dan zou het al een ferm boomke geworden zijn op de Vrijdagmarkt. Toen noemde men het “Place de la Liberté”. En ten tijde van Napoleon, Place de l’Empreur.

Nee de foto is niet getrukeerd. Het is een vrijheidsboom uit Bayeux in Frankrijk waar we op reis waren en **ik dacht onmiddellijk aan onze Vrijdagmarkt!**

Het begin van de Franse tijd. Sansculottes (letterlijk zonder broek) was de naam die men gaf aan de revolutionairen. Deze droegen immers een lange werkmansbroek. Het symbool van het Ancien Régime was de chique kniebroek.

We zien dat Keizer Karel van
zijn sokkel is verdwenen en
vervangen werd door een
Franse schone.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Vrijdagmarkt of liever toen
“La Place de la Liberté”
met de Vrijheidsboom
in 1796

Afgebroken
gebouwen.
Heden de
gebouwen
van Vooruit

Fête de l'Agriculture 10 messidor an IV. (28 juin 1796)

Het marktgebeuren op de Vrijdagmarkt

Vlgd. dia

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

14.

De fotograaf wist zeer goed wat ie deed. Jacob kwam duidelijk tussen de 2 torens te staan!

Ajuinmarkt, was vroeger de naam van een deel van de Vrijdagmarkt. De **Kaasmarkt**, werd gehouden ook op de Vrijdagmarkt. Daar verkocht men zowel inlandse als vreemde kazen (Hollandse, Engelse) we spreken wel van zeer zeer lang geleden.

www.sint-pietersdorp.be

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

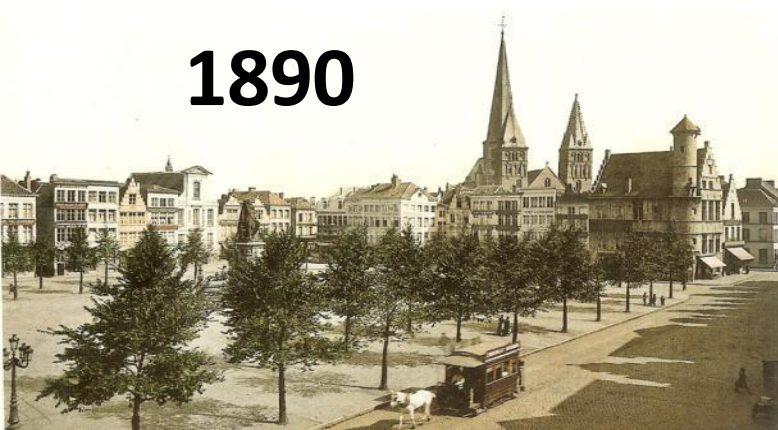
Vrijdagmarkt

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Op 13 feb. 1785 liet men om 15 u een luchtballon opstijgen met waterstofgas. De luchtballon lande in Artois in Frankrijk dezelfde dag. De pastoor zond aan de inrichters een brief terug. Blijkbaar was het een onbemande luchtballon.

1890

Vrijdagmarkt

1820

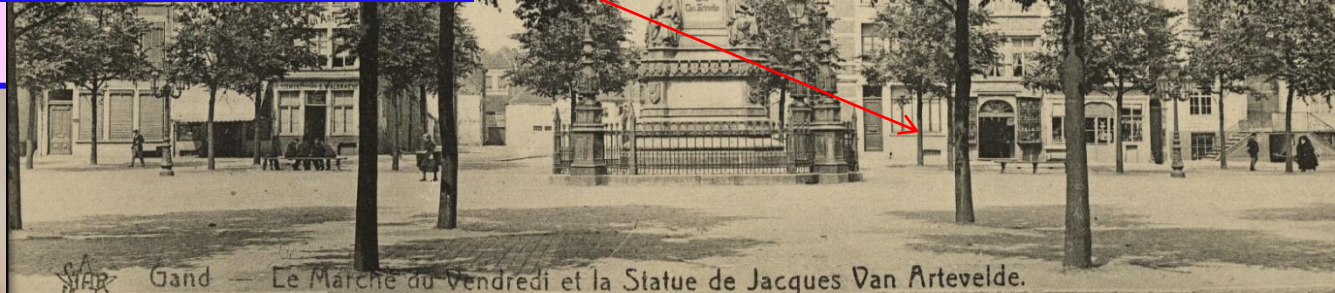
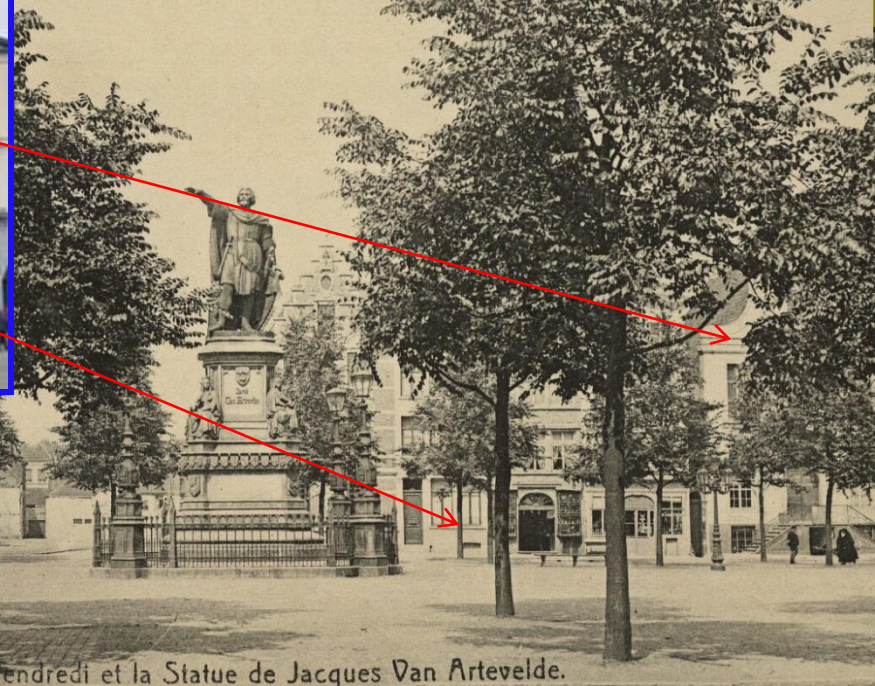
1976

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het Toreke was vroeger het lokaal van de nering der huidenvetters. Aanvankelijk een houten gebouw en daarna vervangen door het huidige. Deze bouw begon rond 1451 en het torentje zelf werd opgericht in 1483. De opening van de Lijnwaadmarkt werd vroeger aangekondigd door een klok die in het torentje hing. In 1884 verwijderd. De stukken lijnwaad die door de experts afgekeurd werden wegens fraude werden aangeslaan na opgehangen te zijn aan de ijzeren leuning rondom het torentje. Halfweg de 16^e eeuw bouwde men nog er het klein gebouwtje tegenaan, dat je nu nog ziet. Zoals je weet werden de bezittingen van neringen in 1539 verbeurd verklaard door keizer Karel en openbaar verkocht in 1540. Vanaf toen werd het gebouw in 3 aparte woningen verdeeld. In 1814 werd het spitstorentje afgebroken en vervangen door een klein schaliedak zoals je kan zien op de oude foto's. De stad kon het ganse gebouw terugkopen op een openbare verkoping in 1883. Het werd hersteld maar zoals vele gebouwen diende men het na 100 jaar terug dringend te herstellen. Dit is gebeurd na de aanleg van de parking in 1981. En het mag gezien worden ons stukje geschiedenis.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

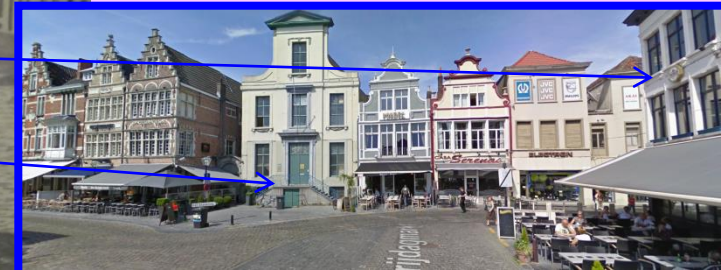
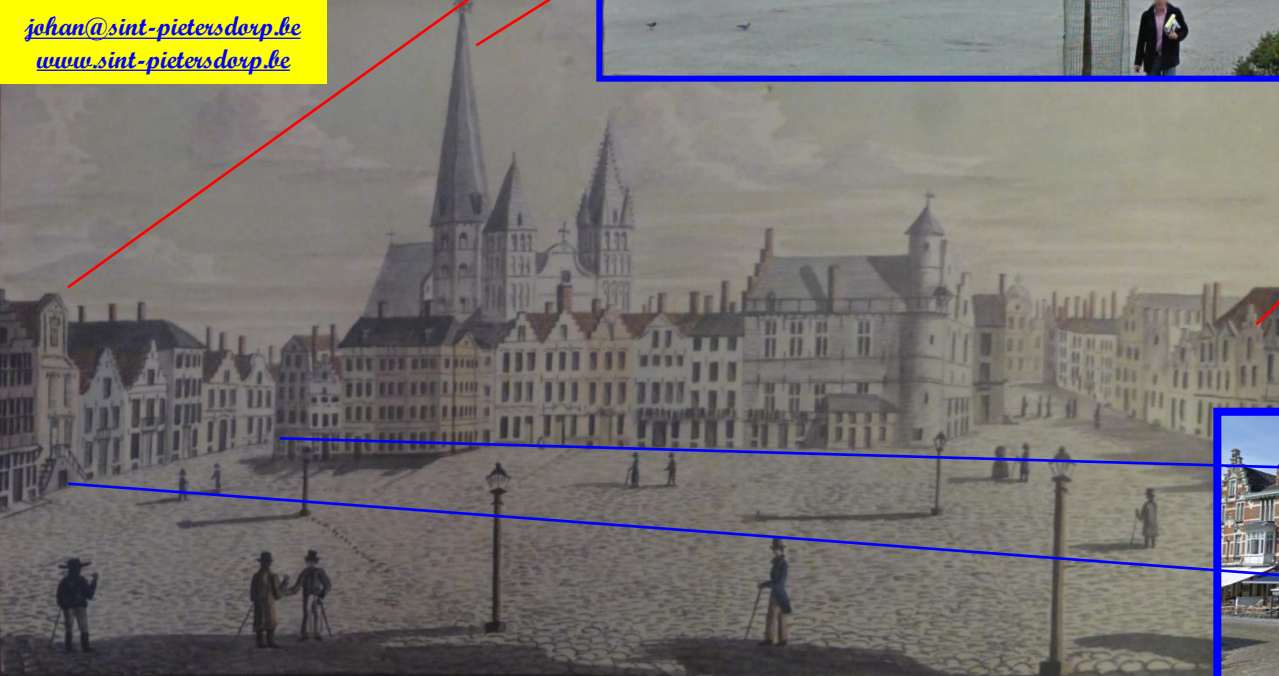

Op de tentoonstelling in Gent in het Stam over koning Willem I der Nederlanden lagen er een 8-tal diepe borden met **gouden randen** met afbeeldingen erin, 2 waren over Gent. Het Veerleplein en de Vrijdagmarkt

Aquareel hieronder is van ongeveer 1820 van de hand van soldaat Wynantz die meer dan 100 aquarellen van onze stad heeft geschilderd. De rechter afbeelding is 200 jaar later.

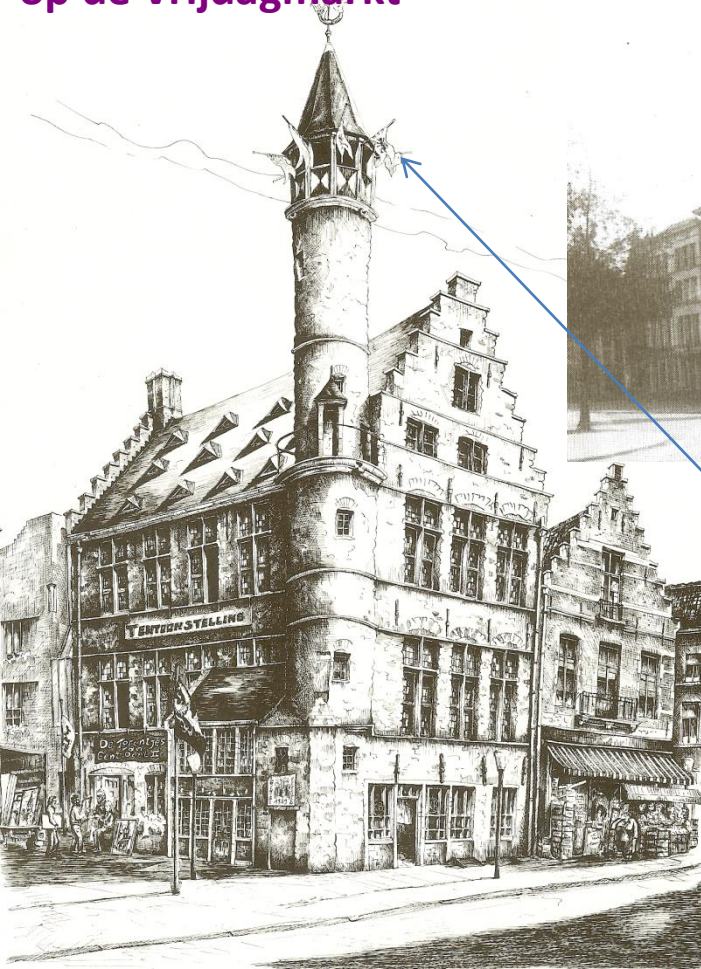

Voor 1913 zou de schilder, de Vrijdagmarkt nog goed herkend hebben. Doch enkele jaren eerder zijn vele voorgevels volledig herbouwd en voorzien van originele gevels indien de tekeningen nog voorhandig waren. Dit alles voor de Expo van 1913

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het Torenken van de Lijnwaadhandelaars op de Vrijdagmarkt

Let op het dak van het torentje en dan kan je weten
wanneer de tekening werd gemaakt. Namelijk voor 1814
of na 1814

Het torenken op de Vrijdagmarkt. De
marktklok om het **begin** en **einde** van
de markt in te luiden. Tekening van de
18^e eeuw.

Hersteld in de originele staat. De klok voor het starten van de lijnwaadmarkt met de leuning om de fraudestukken van het lijnwaad aan te hangen.

Het aangebouwd gebouw uit de 16^e eeuw eerder vernoemd

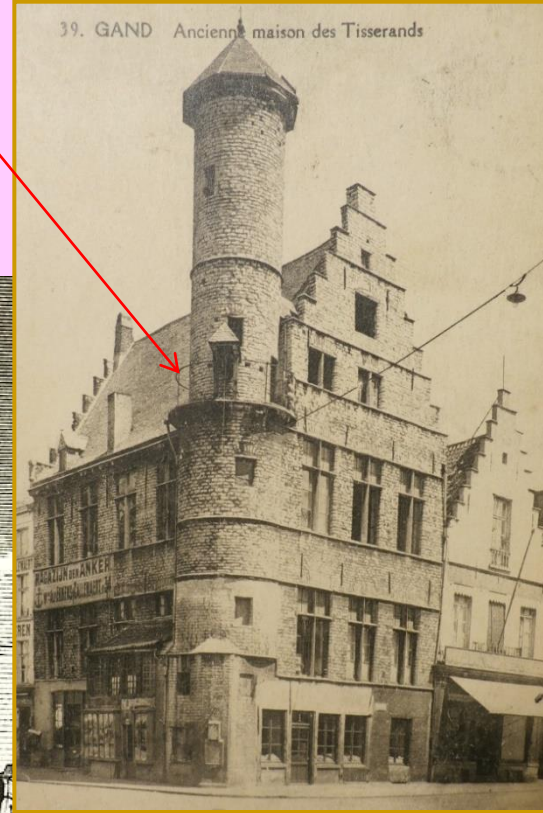
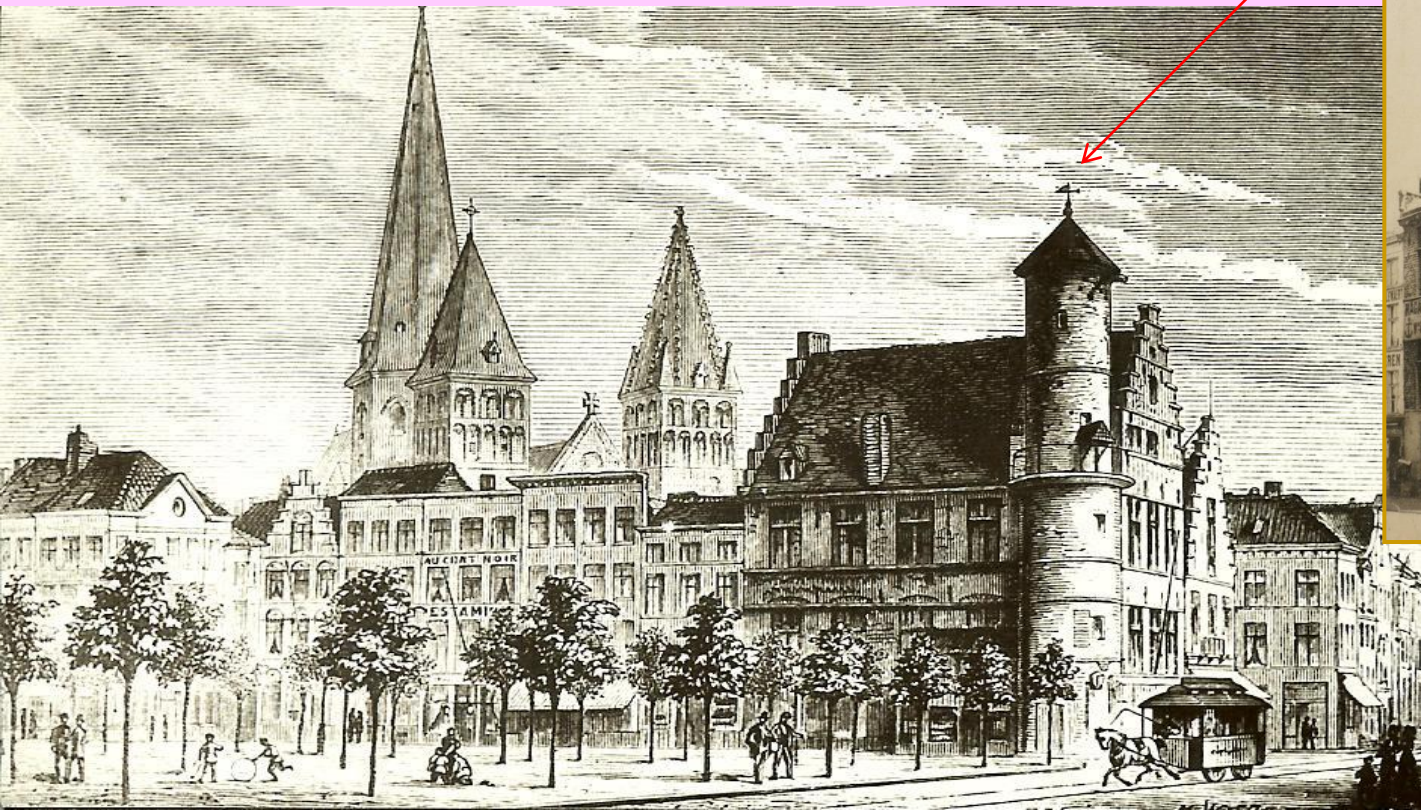
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het Toreken, schilderij uit 1855 van F. Boulanger

Een troubadour die het nieuws kwam zingen, een moord?

Het Gildenhuis der huidenvetters uit 1452-1483. In 1450 werd het houten gebouw vervangen door het huidige stenen gebouw. In het torentje hing destijds een zware klok die luidde bij de openingen einde van de lijnwaadmarkt. Rond het torentje ter hoogte van de kornis loop een uitspringend balkon. Aan deze borstwering hing men stukken lijnwaad die door de keurders niet goed werden bevonden. Deze werken werden verbeurd verklaard maar niet vernietigd doch geschonken aan de godshuizen, zeg maar een soort van ocmw. Het torentje zoals we het hier zien werd grondig aangepakt voor restauratie. Men trachtte het de laat-middeleeuwse staat terug te geven. Op 't torentje prijkte een meerminne als windwijzer.

Toen ik begin 1973 in Gent kwam wonen stonden er jaren voor dit gebouw grote reclameborden. Als ik tekeningen in mijn handen krijg probeer ik altijd te achterhalen wanneer de artiest op een stoeltje met zijn vertrouwde ezel aan het werk was. Ook is het moeilijk te achterhalen wanneer de reclameborden werden geplaatst. Ik vermoed dat ze toch meer dan 10 jaar dit mooi gebouw voor ons hebben verstopt.

Heraanleg van de Vrijdagmarkt is gebeurd na de aanleg van de ondergrondse parking in 1981. Ook het torentje werd toen in dat jaar gerestaureerd na jaren leegstand.

De oostkant van de Vrijdagmarkt met torentje en de Belgische driekleur en standbeeld van Keizer Karel.

De periode van de Verlichting was al een eindje bezig.

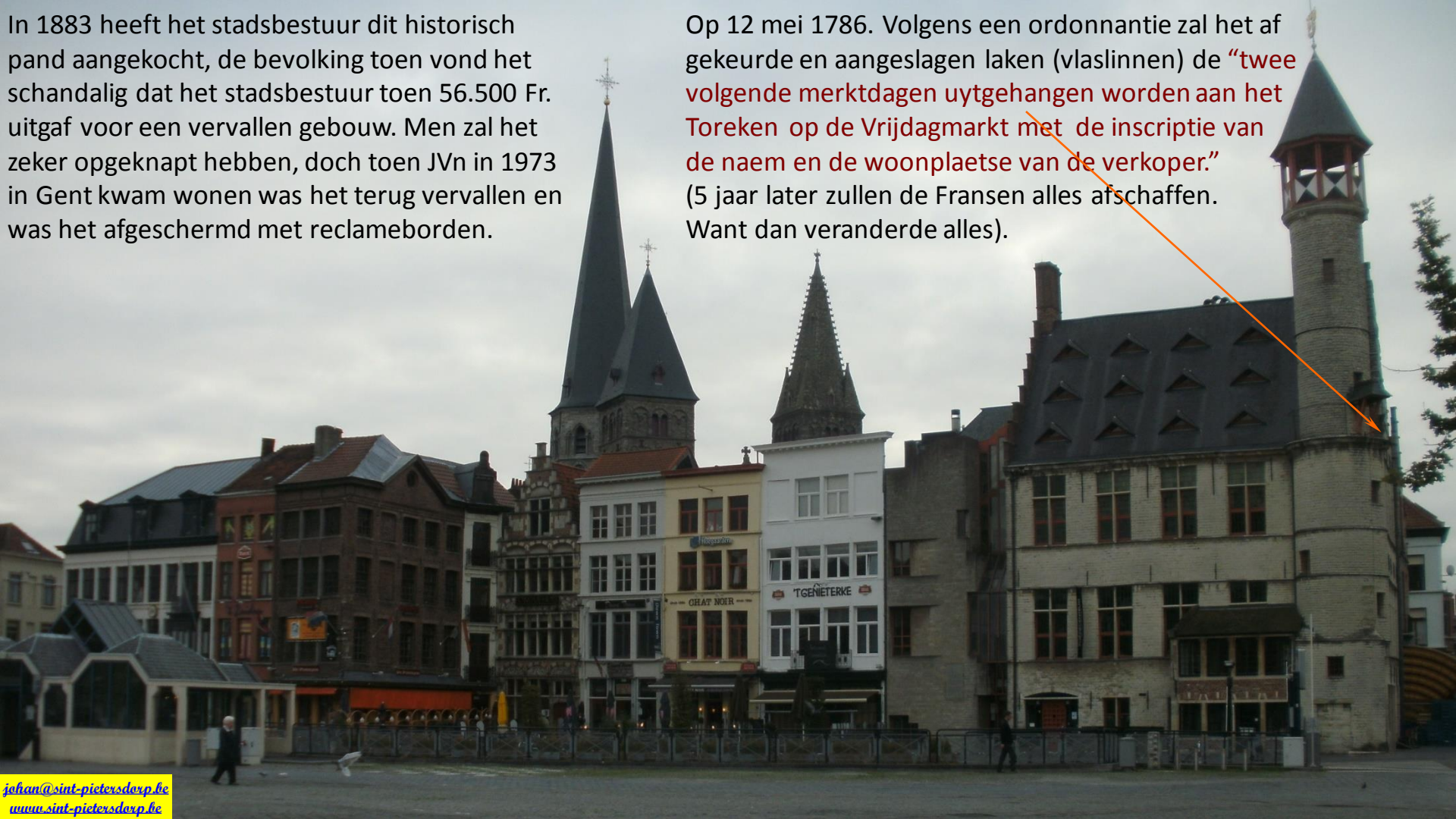
1790, de Brabantse omwenteling .

Keizer Jozef II heeft zich moeten neerleggen bij de hervormingen die hij wilde door-voeren.

Aan de ene kant was de kerk en ook de burgerij en edelen fel gekant tegen zijn plannen. Want juist deze mensen hadden veel te verliezen wegens meer gelijkheid en rechtvaardigheid die hij wilde doorvoeren. De gewone mensen hadden toch niks te zeggen. Hetzelfde jaar is keizer Jozef II gestorven en heeft hij de inval van de Fransen dus niet meegemaakt. Deze zullen met harde hand en met geweren iedereen in de pas laten lopen. Rond 1789 is de Franse revolutie allesbehalve zacht verlopen.

In 1883 heeft het stadsbestuur dit historisch pand aangekocht, de bevolking toen vond het schandalig dat het stadsbestuur toen 56.500 Fr. uitgaf voor een vervallen gebouw. Men zal het zeker opgeknapt hebben, doch toen JvN in 1973 in Gent kwam wonen was het terug vervallen en was het afgeschermd met reclameborden.

Op 12 mei 1786. Volgens een ordonnantie zal het afgekeurde en aangeslagen laken (vlaslinnen) de “**twee volgende merktdagen uytgehangen worden aan het Toreken op de Vrijdagmarkt met de inscriptie van de naem en de woonplaetse van de verkoper.**” (5 jaar later zullen de Fransen alles afschaffen. Want dan veranderde alles).

De Wijzemansstraat

In 1980 was men begonnen met de voorbereidende werken voor het construeren van een **ondergrondse parkeergarage**. Deze wordt nu aangesloten aan het nieuwe winkelcentrum op het einde van de Langemunt. Door het succes volgen de jaren erop nog vele ondergrondse parkeergarages.

1900

27-28 Speelthoore K. kleermag.
29 Leclercq H. herb.
30 Synaeve (hv.) L. ellegood

Vrijdagmarkt 33
Pauline Tytgat herberg
De Lijnwaadmarkt

Vrijdagmarkt 29
Honore Leclercq
herberg *De*
Lijnwaadmarkt

30 Spilthoore K. kleermagaz.
32 Callens P. herb.
33 Tytgat (hv.) herb.
34 Demeester (w^e) F. herb.
→ Quickenborne P. muziekleer.

1916

11-6-1853. De bewoners van de Vrijdagmarkt hebben een petitie ingediend bij de gemeenteraad. Ze vragen een openbare pomp omdat weinig huizen beschikken over drinkbaar water en omdat openbare pompen redelijk ver af liggen.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

In de loop der tijden hebben in het café **De Zwarte Kat** veel belangrijke vergaderingen plaatsgevonden.

Schilderij v/d plechtige prijsuitreiking op de Vrijdagmarkt ter gelegenheid v/d 1e **nijverheidstentoonstelling** in **1820** onder het Koninkrijk der Nederlanden. Het was de bedoeling dit schilderij te schenken aan koning Willem I. Om de één of andere reden is dit niet doorgegaan. Achteraf mogen we blij zijn, anders zou dit kunstwerk nu in een museum in Nederland hangen.

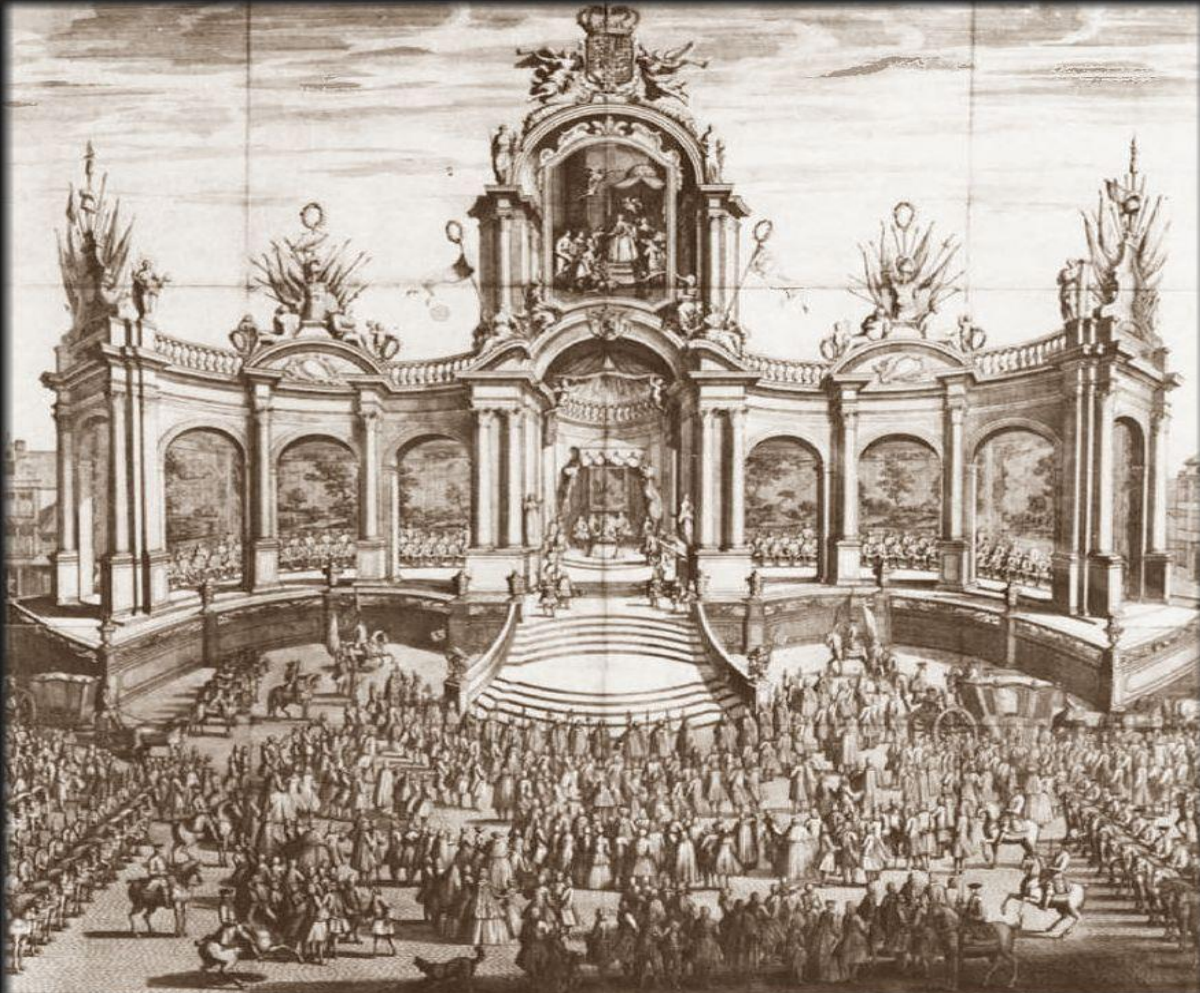
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Met de scheiding van Frankrijk verloren we een groot afzetgebied en **Willem I wou onze nijverheid hierbij helpen**. Ditzelfde fenomeen herhaalde zich in 1830. De textielbazen hadden een afzetgebied in Indonesië (Nederlands Indië), Nederlands Guyana (Suriname) en vele andere Nederlandse overzeese gebieden. De bazen wisten maar al te goed wat de scheiding zou te weeg brengen.

de oude **klokgevel**
aan de westkant

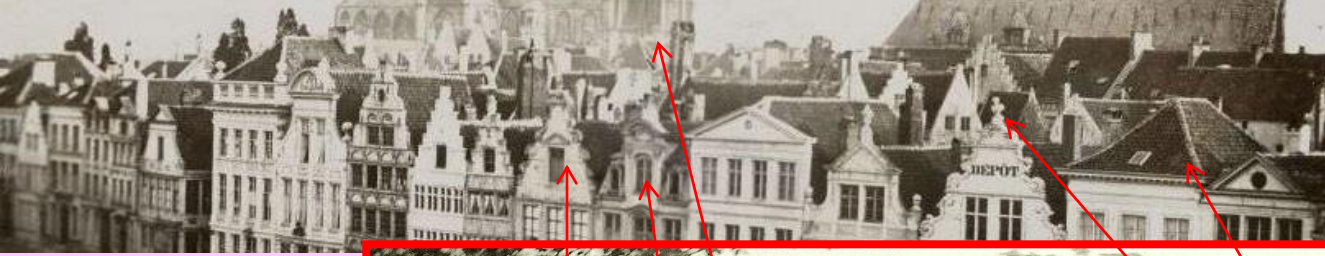
hier blijkbaar **geen standbeeld**
centraal op de markt

27 jaar later in 1744 mocht **men** dit podium opnieuw opstellen dit ter ere van Keizerin Maria Theresia van Oostenrijk (1717-1780). Zij is nooit in Gent geweest en liet zich vervangen als ik me niet vergis door de toenmalige landvoogd. Zij was het tweede kind van Keizer Karel VI. Maria Theresia heeft **16** kinderen gehad en op 27 april was ze aan rust toe want haar 7^e kind Karel Josef kwam ter wereld op 1 feb. 1745.

Gent, Vrijdagmarkt, Inhuldiging van keizerin Maria-Theresia op 27 april 1744

Bovenste foto (detail vlgd. dia) is
genomen van de overkant
van de Vrijdagmarkt

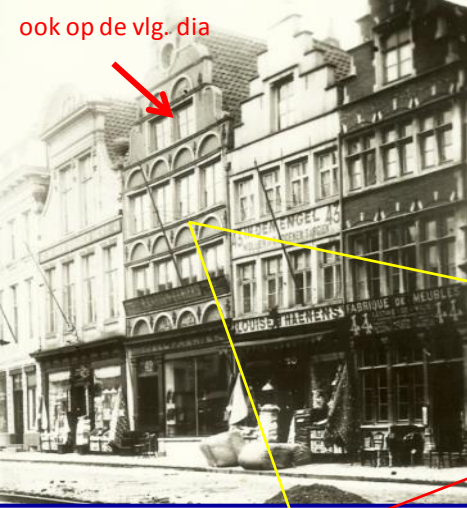
Vrijdagmarkt

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

ook op de vlg. dia

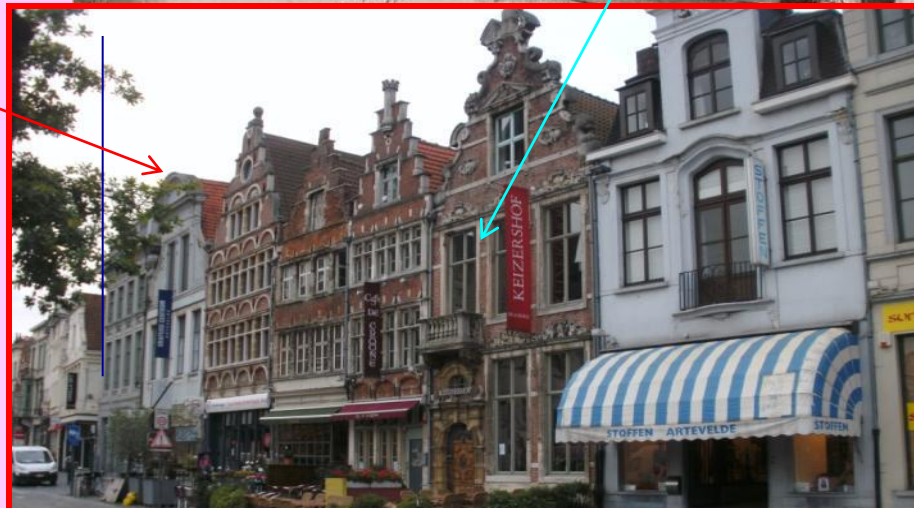

Is men de gietijzeren toren aan
het afbreken?

Vrijdagmarkt

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Den Engel n^r 43 van de vorige dia

Vorige
dia

Graag zou ik je foto's willen tonen van meer dan 100 jaar geleden rond 1900. Toen zagen vele gebouwen er nog gans anders uit. Met de expo van 13ne in zicht zijn de gebouwen langzamerhand terug hersteld zoals ze er 200 jaar geleden hebben uitgezien. Ik denk dat vele zwart-wit foto's nog uit de jaren 50 tot begin de jaren 70 zijn.

ook dit huis op de
vlg. dia

De zuidkant van de Vrijdagmarkt

De zuidkant van de Vrijdagmarkt

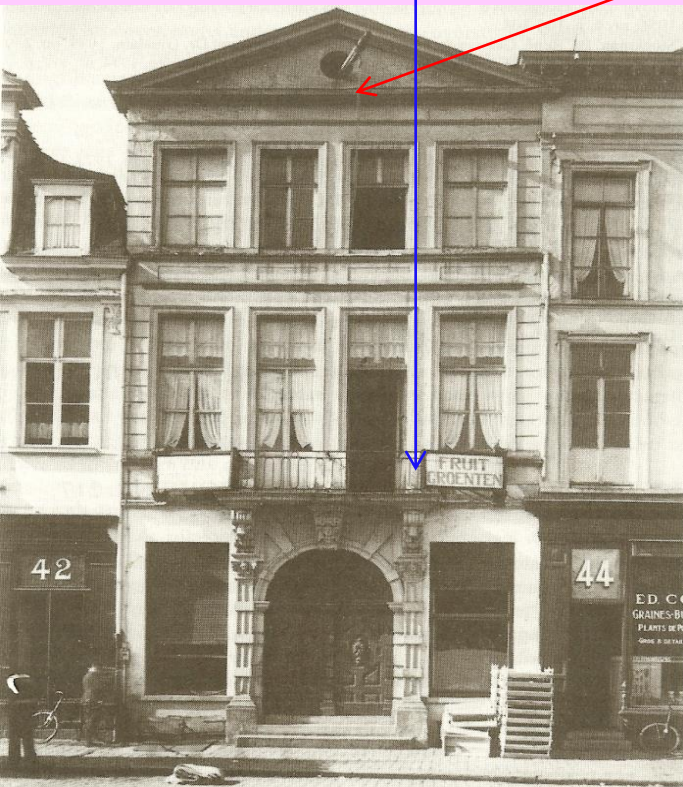

Zo kwam ik in Gent toe, een
grauwe zwarte stad. Veel is
nu mooi opgeknapt.

De zuidkant
van de
Vrijdagmarkt

Vanaf het Tooghuis volgden de magistraten de **terechtstellingen op het eerste verdiep die plaats vonden** op de Vrijdagmarkt en dit met vele flesjes wijn om de emoties te kunnen doorspoelen. Dit alles is bijgehouden door zorgvuldige ambtenaren. Ook was dit de plaats vanwaar het volk bij belangrijke gebeurtenissen werd toegesproken.

De zuidkant van de Vrijdagmarkt

Er zijn meer dan **700 Maria- kapelletjes of afbeeldingen van Maria met kindje Jezus langs vele straatzijde te zien**. Deze schilder heeft er ons meer dan 100 nagelaten. Ik verschoot toch als ik dit cijfer las. Had deze schilder een opdracht? Ik denk van niet want dat is een enorm intens werk. Maar iemand heeft de schilder toch kunnen bewegen dit voor ons nageslacht te bewaren en dit in een boek te laten verschijnen. De barokke poort dateert van 1637.

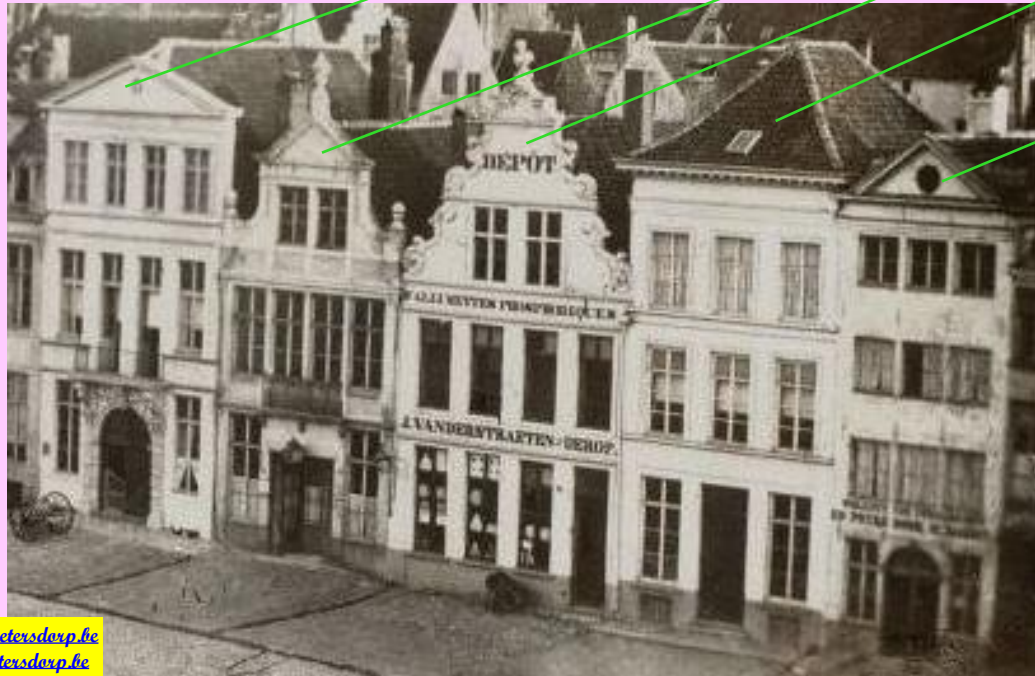
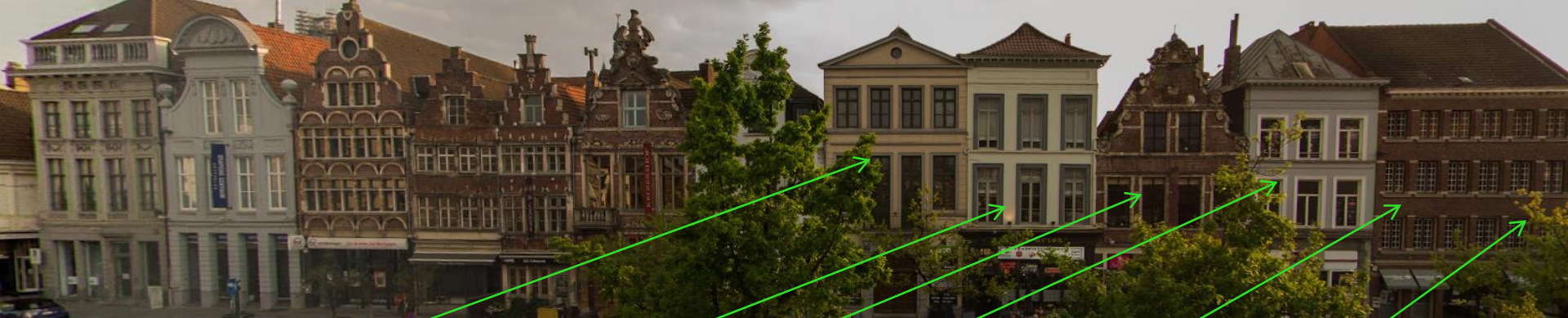

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Op 3-09-1807 de guillotine die zo belangrijk was omdat ze haar efficiëntie reeds had bewezen liet het hier afweten.

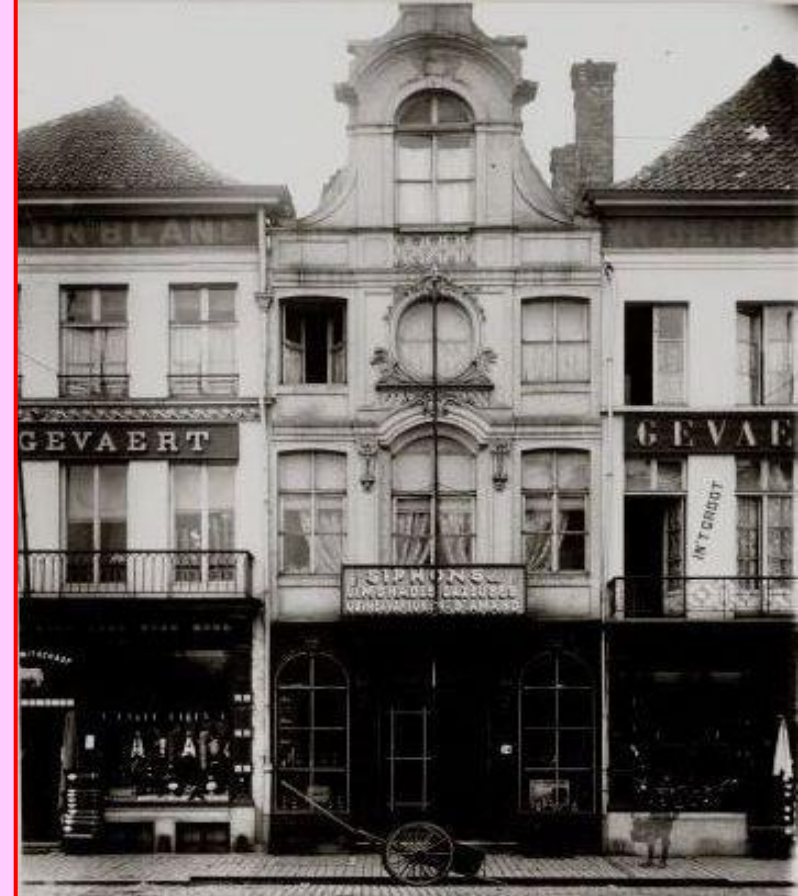
Het mes was zo bot dat het hoofd slechts bij de 3^e poging in de mand rolde!!! Was het de schuld van de beul of van het stadsbestuur?

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

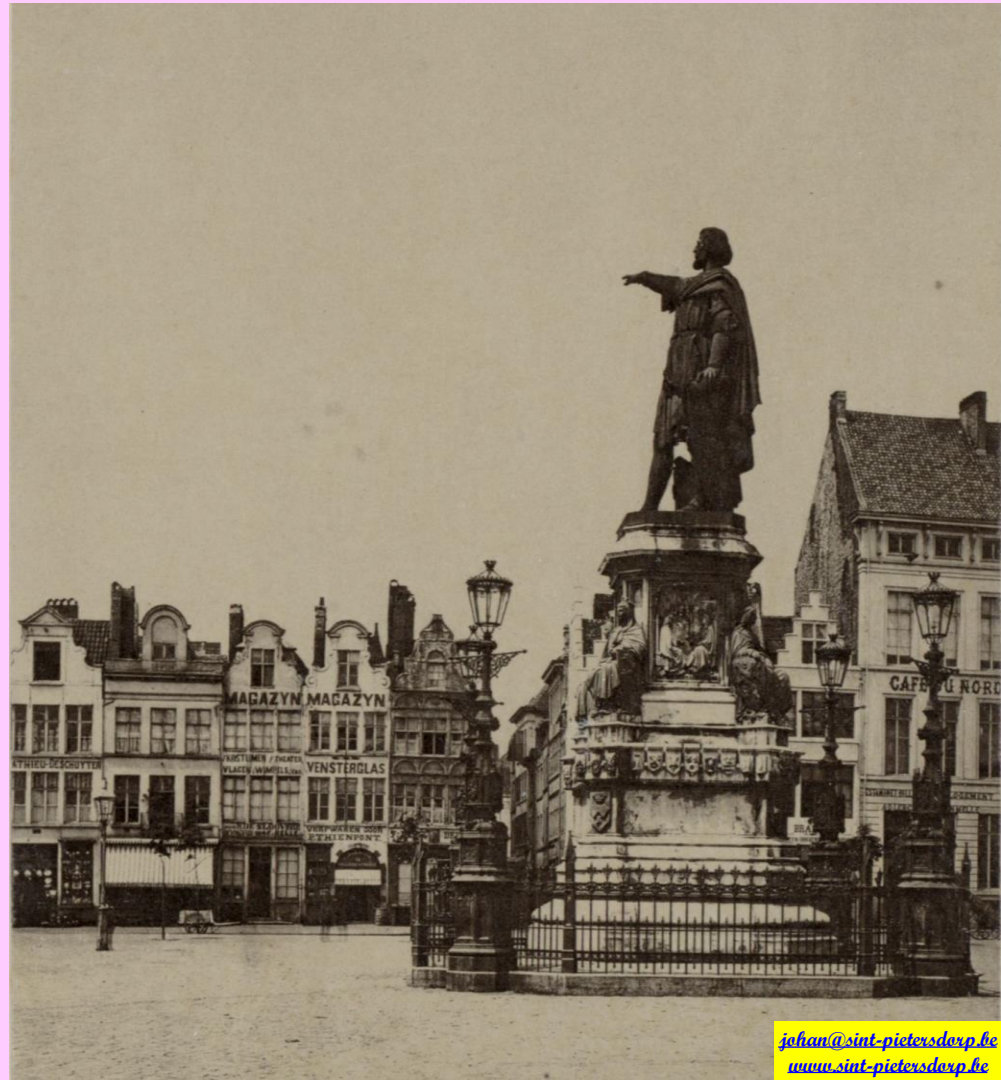

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Omdat ik die bakstenen niet zag had ik twijfels. De bepleistering zal afgefallen zijn door de jaren heen

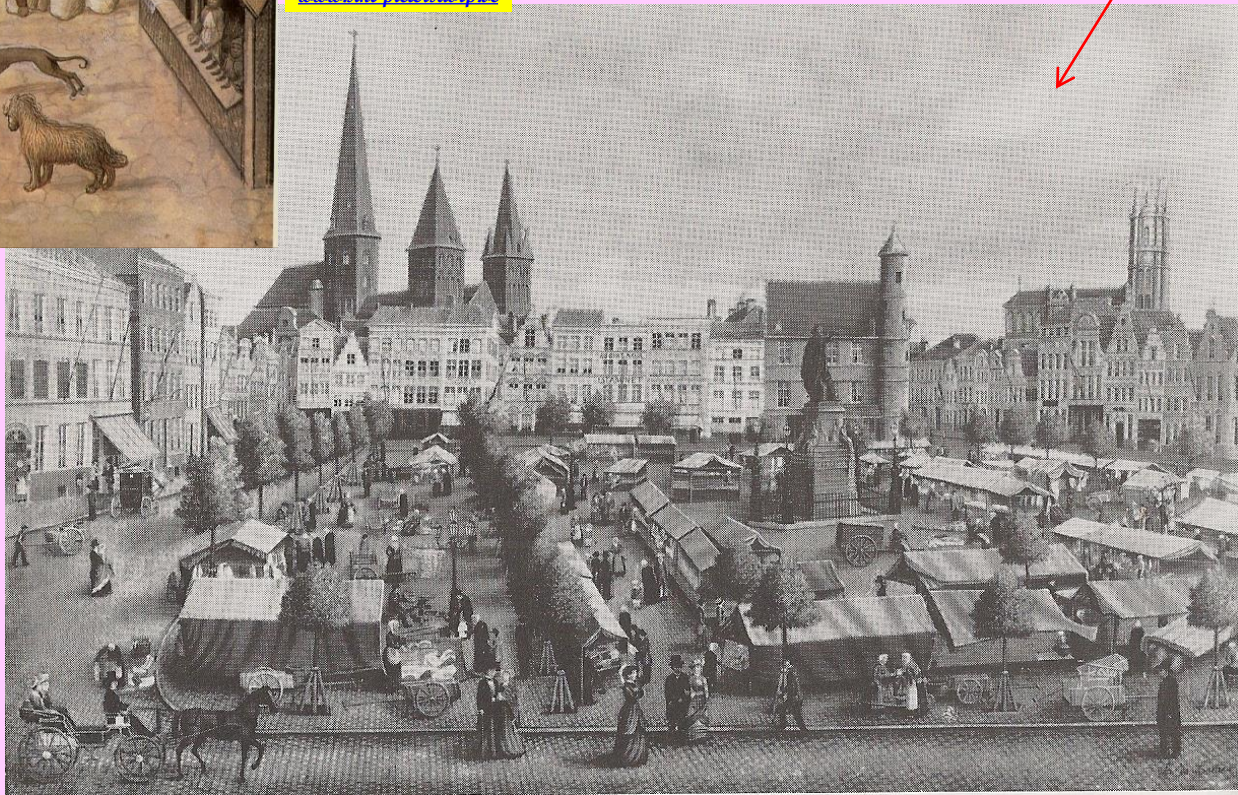

Gewapend treffen in Gent (op de Vrijdagmarkt?) en ook handel onderaan

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

2-5-1345. Op de vrijdagmarkt komt het tot een bloedelijk gevecht tussen de Volders en de Wevers. De Volders werden verpletterd en uitgemoord.

We zijn 1981. Wat zou hier gaande zijn? De ondergrondse parking. In 1982, een goed jaar later is hier niks mee van te zien.

A detailed historical map of Sint-Pietersdorp from 1825. The map shows a dense urban layout with numerous streets and buildings. Key features include the 'Ottogracht' (a canal or waterway) and the 'Vrijdagmarkt' (a market square). A red arrow points to a specific location on the map, likely the site of the 'Sint-Pieterskerk' mentioned in the text. The map is labeled with various street names and numbers, and a small inset map in the bottom right corner shows the location of Sint-Pietersdorp within a larger regional context.

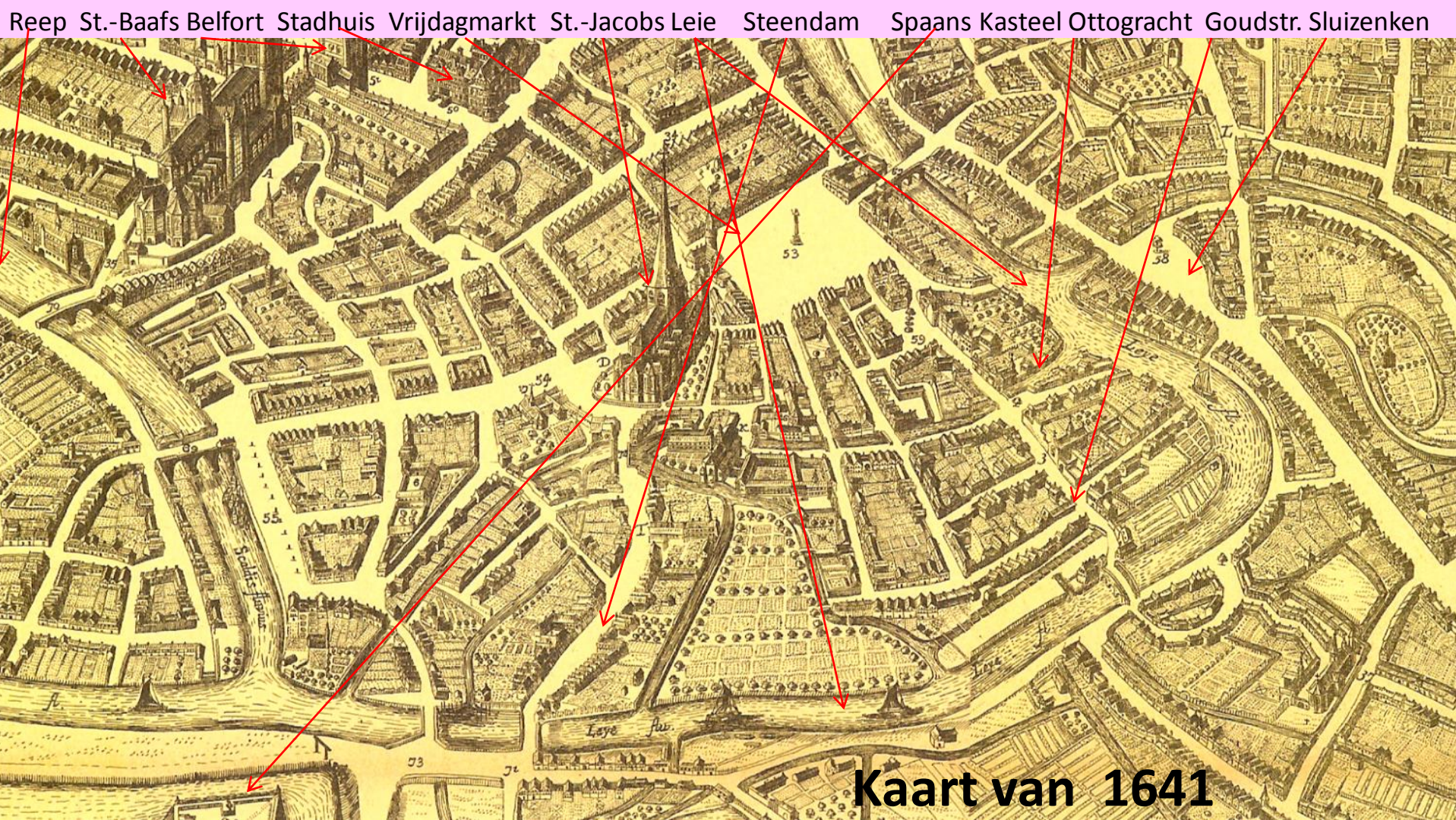
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Kaart 1825/Ottogracht/Vrijdagmarkt

PLAN DE GAND

1678

Reep St.-Baafs Belfort Stadhuis Vrijdagmarkt St.-Jacobs Leie Steendam Spaans Kasteel Ottogracht Goudstr. Sluizenken

Kaart van 1641

Einde van de Vrijdagmarkt.
Om de omliggende straatjes
en pleinen te zien, ontdek
dan [A24](#), [A25](#) en [A26](#).

Geef deze website door aan vrienden met [E23](#) erbij zodat
zij onmiddellijk hun keuze kunnen maken. Je gaat er hen
en ook ons veel plezier mee doen!

